

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
32016790	IES Castro de Baronceli	Verín	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obligatoria	Proxecto competencial	1º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	6
4.2. Materiais e recursos didácticos	7
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	7
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	8
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	9
6. Medidas de atención á diversidade	9
7.1. Concreción dos elementos transversais	9
7.2. Actividades complementarias	10
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	10
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	11
9. Outros apartados	11

1. Introducción

A materia de Proxecto Competencial diríxese ao desenvolvemento das competencias transversais a través da realización de proxectos / traballos significativos para o alumnado e da resolución colaborativa de problemas, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión e a responsabilidade.

As competencias poden entenderse como unha combinación de coñecementos, capacidades e/ou actitudes en que os coñecementos se compoñen de feitos e cifras, conceptos, ideas e teorías que xa están establecidos e apoian a comprensión dunha temática concreta. As capacidades enténdense como a habilidade para realizar procesos e utilizar os coñecementos existentes para obter resultados. As actitudes describen a mentalidade e a disposición para actuar ou reaccionar ante as ideas, as persoas ou as situacións.

Nese sentido, as competencias son aquelas que as persoas precisan para o seu desenvolvemento persoal, para resolver situacións e problemas en distintos ámbitos da vida, para crear novas oportunidades de mellora, así como para desenvolver a súa socialización, lograr a continuidade do seu itinerario formativo e inserirse e participar activamente na sociedade en que vivirán e no coidado da contorna natural e do planeta. Estas competencias desenvólvense cunha perspectiva de aprendizaxe permanente, desde a primeira infancia ata a vida adulta, e mediante a aprendizaxe formal, a non formal e a informal en todos os contextos, incluídos a familia, o centro educativo, o lugar de traballo, a contorna e outras comunidades.

As competencias poden aplicarse en contextos moi distintos e en diversas combinacións, nas que se solapan e entrelazan, xa que determinados aspectos esenciais nun ámbito apoian a competencia noutro. Entre estas competencias intégranse capacidades como o pensamento crítico, a resolución de problemas, o traballo en equipo, as capacidades de comunicación e negociación, as capacidades analíticas, a creatividade e as capacidades interculturais.

Deste xeito, a materia de Proxecto Competencial pode configurarse como un traballo monográfico ou un proxecto interdisciplinario ou de colaboración cun servizo á comunidade, e as actividades que se propoñan reforzarán os aspectos máis transversais do currículo, favorecendo a interdisciplinariedade e a conexión entre os diferentes saberes.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Diseñar un plan de traballo para a realización dun proxecto ou a resolución dun problema a través da definición de obxectivos e das accións para acadalos, tendo en conta as necesidades da contorna.	1			1	1-5	3	1-2-3	2-3
OBX2 - Desenvolver o proxecto segundo a planificación prevista mobilizando conxuntamente as competencias transversais que se requiran.	1-3		5	3	1-3	2	3	1-4
OBX3 - Presentar os resultados asociados ao proxecto competencial empregando dun xeito respectuoso estratexias e ferramentas de comunicación adecuadas cunha linguaxe verbal e corporal positiva, control das emocións negativas e, de ser o caso, co uso de recursos informáticos e audiovisuais.	1-5	3	3	2-3	1-3			3-4

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Deseño dun plan de traballo.	O alumnado deseñará un plan de traballo conxunto no que se inclúan os obxectivos e as accións para acadalos.	30	10	X		
2	Elaboración do traballo/proxecto.	O alumnado levará a cabo a elaboración do traballo, decidindo que recursos usar para a súa mellor elaboración.	35	12		X	
3	Presentación do traballo/proxecto.	O alumnado presentará o traballo, usando o material e os recursos mais adecuados para a exposición.	35	13			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Deseño dun plan de traballo.	10

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a importancia da temática do proxecto que se pretende abordar.	Recoñecer de forma guiada a relevancia da temática do proxecto.	TI	100
CA1.2 - Identificar e determinar os recursos e materiais necesarios para a realización do proxecto.	Identificar de forma guiada os recursos e materiais necesarios.		
CA1.3 - Identificar, seleccionar e analizar a información que se precisa.	Identificar, seleccionar e analizar a información necesaria de forma guiada.		
CA1.4 - Realizar a secuencia e a temporalización das actuacións necesarias para a execución do proxecto.	Determinar a secuencia e a temporalización do proxecto/traballo de forma guiada.		
CA1.5 - Prever as incidencias que se poidan producir no desenvolvemento das actuacións do proxecto e propoñer posibles solucións a estas.	Prever de forma guiada as incidencias que poden aparecer no desenvolvemento do proxecto e as posibles solucións a estas.		
CA2.2 - Aplicar os coñecementos axeitados e mobilizar as competencias cos niveis de calidade requiridos.	Aplicar os coñecementos e mobilizar as competencias con suficiente calidade.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procura e selección de información relacionada cos proxectos. - Planificación: secuenciación e temporalización. - Execución de proxectos: dinámicas e roles.

UD	Título da UD	Duración
2	Elaboración do traballo/proxecto.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a importancia da temática do proxecto que se pretende abordar.	Recoñecer da relevancia da temática do proxecto.	TI	100
CA1.2 - Identificar e determinar os recursos e materiais necesarios para a realización do proxecto.	Identificar de forma guiada e determinar os recursos a usar na presentación do proxecto.		
CA1.3 - Identificar, seleccionar e analizar a información que se precisa.	Identificar, seleccionar e analizar de forma guiada a información necesaria.		
CA1.4 - Realizar a secuencia e a temporalización das actuacións necesarias para a execución do proxecto.	Realizar de forma guiada a temporalización e a secuencia das actuacións necesarias.		
CA1.5 - Prever as incidencias que se poidan producir no desenvolvemento das actuacións do proxecto e propoñer posibles solucións a estas.	Recoñecer de forma guiada as incidencias no desenvolvemento do proxecto e as posibles solucións a estas.		
CA2.1 - Executar as actuacións asociadas coa secuencia e a temporalización prevista.	Executar de forma guiada as actuacións asociadas coa secuencia e a temporalización previstas.		
CA2.2 - Aplicar os coñecementos axeitados e mobilizar as competencias cos niveis de calidade requiridos.	Aplicación dos coñecementos adecuados. Consideración dos niveis de calidade requiridos.		
CA2.3 - Empregar, de ser o caso, os recursos e materiais previstos para a execución das actuacións.	Empregar con suficiente autonomía os recursos e materiais previstos.		
CA2.4 - Resolver, dentro do seu nivel de autonomía, ou comunicar as incidencias xurdidas durante a execución das actuacións.	Resolución ou comunicación das incidencias xurdidas durante a execución das actuacións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Planificación: secuenciación e temporalización. - Execución de proxectos: dinámicas e roles.

UD	Título da UD	Duración
3	Presentación do traballo/proxecto.	13

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Aplicar os coñecementos axeitados e mobilizar as competencias cos niveis de calidade requiridos.	Aplicar de forma suficiente os coñecementos adecuados.	TI	100
CA2.3 - Empregar, de ser o caso, os recursos e materiais previstos para a execución das actuacións.	Usar os recursos e materiais previstos para a execución das actuacións con suficiente autonomía e corrección.		
CA2.5 - Valorar os resultados logrados ao termo da execución do proxecto.	Valorar os resultados logrados ao finalizar a presentación.		
CA3.1 - Presentar o proxecto realizado e, de ser o caso, os produtos finais obtidos.	Presentar o traballo e/ou proxecto realizado con suficiente claridade e corrección.		
CA3.2 - Empregar unha linguaxe verbal con corrección e claridade, para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	Empregar unha linguaxe verbal o suficientemente correcta e clara.		
CA3.3 - Empregar unha linguaxe corporal e a presenza escénica como códigos comunicativos para enxalzar a expresividade e eficacia do discurso.	Empregar unha linguaxe corporal suficientemente adecuada.		
CA3.4 - Potenciar as emocións positivas na exposición e controlar, de ser o caso, a conduta asociada ás emocións negativas.	Potenciar as emocións positivas na exposición.		
CA3.5 - Empregar recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos como apoio na presentación do proxecto.	Usar recurso dixitais, audiovisuais ou plásticos de forma o suficientemente autónoma na exposición.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Execución de proxectos: dinámicas e roles. - Presentación de proxectos: a expresión verbal e corporal; control das emocións e da conduta. - Uso de recursos dixitais, audiovisuais ou plásticos de apoio á comunicación para a presentación do proxecto.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Esta materia plantexa un gran abanico de posibilidades pedagóxicas axeitadas, que implican unha maior participación do alumnado e facilitan o traballo en grupo ou por parellas. Ademais, a procura de información permite un desenvolvemento máis dinámico da clase.

Dito isto, é moi importante ter en contas os seguintes principios na intervención educativa:

Aprender a seleccionar a información máis relevante para a elaboración de traballos, fomentando deste xeito a comprensión dos contidos cos que se están a traballar. O alumno debe comprender o que fai e non aplicar procedementos mecánicos. Valorarase o pensamento autónomo e a capacidade de reacción ante problemas de distinta natureza.

Presentar diversas explicacións e tarefas que permitan a comprensión dos diversos niveis de execución e/ou presentación dos traballos e/ou proxectos. Polo tanto, propoñer diferentes exemplos de plantexamentos na exposición de traballos, etc, ofrecendo a posibilidade aos alumnos na selección das formas mais axeitadas de expoñer.

Propoñer tarefas para por en práctica os métodos de elaboración e exposición de traballos e/ou proxectos. Preténdese que o alumno comprenda a importancia das estratexias adquiridas e observe o que é capaz de resolver coas novas técnicas.

Promover a reflexión sobre o realizado. Búscase que o alumno sexa capaz de analizar os seus progresos dun modo obxectivo e descubra as súas principais dificultades. Situar a cidadanía na súa perspectiva interdisciplinaria. Intentarase co alumno coñeza as aplicacións e relación da mesma con outras áreas de coñecemento e súa importancia.

Fomentar o aprendizaxe cooperativo. Intentarase facer grupos nos que mixturar alumnos con vantaxe cos que teñen dificultades e que os primeiros axuden aos segundos.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais e recursos didácticos.

Alumnado:

Para a elaboración e exposicións dos traballos e/ou proxectos que teñen que realizar fomentaráse o uso do ordenador e de ferramentas TIC para facilitar a búsqueda dos contidos e da información a seleccionar e incluír nos traballos e/ou proxectos. Tamén poderán usalo para a súa elaboración. Asemade, será importante ter en conta o material recompilado e aportado polo profesor/a que pode ser considerado material complementario e de apoio para os traballos/proxectos. Ademáis, poden usar outro tipo de materiais para a búsqueda de información, como poden ser os libros de consulta, etc. Non só o ordenador pode ser un soporte de apoio, senón tamén calquera soporte como poden ser imaxes en soporte impreso, mapas murais, o encerado, etc.

Profesor/a:

Poderá usar os seguintes materiais para axudar ao alumnado na selección e elaboración dos seus traballos e/ou proxectos: imaxes en soporte impreso, dicionarios e libros de consulta, encerado, etc. Outros recursos: audiovisuais, filmes e gravacións sonoras, mapas murais, prensa, etc. e potenciará o uso das TIC como medio para facilitar a aprendizaxe e o desenvolvemento de distintas formas, estilos e ritmos. Facilitan a vez a aprendizaxe cooperativa. A rede pode ser unha ferramenta poderosa se a utilizamos cuns obxectivos claros para evitar a dispersión e as perdas de tempo. Poderáanse incluír polo tanto o taboleiro dixital, os blogs, o podcast, a web, etc.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao comezo do curso, mediante observación directa na aula, recolleráse información das competencias de todo o alumnado (habilidades, estratexias, destrezas, manexo de procedementos, manexo das TIC, iniciativa, capacidade de liderazgo...).

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	30	35	35	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

A nota de avaliación obterase da observación e análise do seguinte:

- 1) Observación directa do traballo diario (que terá nesta materia un peso maior xa que se dotará ao alumnado dos recursos necesarios para que poida ser avaliado mediante os traballos / proxectos realizados).
- 2) Análise e valoración das tarefas realizadas na aula e/ou na casa.
- 3) Valoración do avance individual.
- 4) Valoración do avance colectivo.
- 5) Debates, proxectos, presentacións, etc.

Instrumentos de avaliación:

Empregaránse táboas de indicadores para avaliar as distintas tarefas entregadas e tamén para analizar o progreso do alumnado de forma individual e en grupo.

En cada avaliación, o alumnado deberá acadar os obxectivos marcados. Para iso, deberán realizar e entregar todas as tarefas propostas, como, por exemplo, buscar e seleccionar a información necesaria para a realizar os traballos/proxectos, organizar a información de xeito coherente e cohesivo, amosar e entregar ao profesor/a esbozos do que están a elaborar, etc.

Valorarase a boa presentación das tarefas, dos traballos e/ou dos proxectos, a capacidade de comprensión, análise e síntese, a capacidade de razoamento e o uso de argumentos pertinentes, o respecto polos/as compañeiros/as, etc. Negativamente, as faltas de respecto, a falta de solidariedade e empatía, a non realización das tarefas e a falta de interese e iniciativa, etc. Copiar ou plaxiar os exercicios ou traballos será avaliado negativamente.

É fundamental que o alumnado entregue as tarefas que o profesor/a lles pide nas datas e horas sinaladas para a súa corrección. É imprescindible que a presentación dos traballos se axuste ás condicións prescritas na aula. Terase en conta a súa calidade, as respostas elaboradas, a boa redacción, o traballo de reflexión, a calidade da exposición oral, etc.

Para aprobar a avaliación, no caso de que sexa necesario redondear a nota, o profesor/a reserva o dereito a decidir en cada caso concreto se o redondeo é cara arriba ou cara abaixo dependendo da actitude, o interese e a iniciativa que mostrara o alumno/a ante a materia, os seus compañeiros e o profesorado durante todo o trimestre. Para considerar a avaliación aprobada, o alumnado deberá obter unha nota global final igual ou superior a 5.

Para superar a materia na avaliación final, o alumnado deberá obter unha nota global final de 5, como mínimo, sendo a nota final de curso a media aritmética de todas as avaliacións. De novo, no caso de que sexa necesario redondear a nota, o profesor se reserva o dereito de decidir en cada caso concreto se dito redondeo é cara arriba ou cara abaixo dependendo da actitude, interese e iniciativa que mostrara o alumno/a ante a materia, os seus compañeiros e o profesor durante todo o curso.

Criterios de recuperación:

O alumnado que suspenda a primeira ou a segunda avaliación por non entregar as tarefas dentro de prazo ou non realizalas con suficiente corrección ou non seguir as instrucións terá unha outra oportunidade para entregar a tarefa ao comezo da seguinte avaliación, podendo así recuperar as avaliacións pendentes.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Ao tratarse de 1º ESO non hai alumnos con esta materia pendente, xa que se trata dunha materia que non hai na educación primaria.

6. Medidas de atención á diversidade

Un dos obxectivos principais dun ensino de calidade é ofrecer un achegamento á propia realidade dos alumnos, tanto no seu contorno coma ás súas propias aspiracións, capacidades e intereses. Isto é particularmente relevante na área de Proxecto Competencial, marcada pola diferente percepción do medio social que teñen os alumnos dunhas e outras zonas e duns e outros contornos culturais, etc.

Ademais os alumnos non teñen un nivel de coñecementos homoxéneo. Nuns casos pode haber diferenzas marcadas na súa competencia lingüística, o que pode provocar grandes desniveis á hora de entender os conceptos, a maioría de grande abstracción. Por todo isto, a programación debe ter en conta que non todos os alumnos adquiren ao mesmo tempo e coa mesma intensidade os contidos tratados. Por iso, debe estar deseñada de modo que asegure un nivel mínimo para todos os alumnos ao final da etapa, permitindo á vez que os alumnos máis avantaxados poidan ampliar os seus coñecementos máis aló dese mínimo común.

Estes obxectivos lógranse mediante a formulación mediante a posibilidade de que estes alumnos realicen tarefas máis sinxelas, seguindo unhas pautas para facilitar una mellor comprensión e traballo autónomo. Tamén poderán traballar con calquera material que sexa motivador e o profesor considere que é necesario en cada caso, sempre tendo en conta que as pautas a seguir sexan clara e adecuadas para que este tipo de alumnado sexa capaz de realizar as tarefas, os traballos e/ou proxectos de forma adecuada.

Polo tanto, coa finalidade de adecuar a resposta educativa ás diferentes características e necesidades, ritmos e preferencias de aprendizaxe, motivacións, intereses e situacións sociais e culturais de todo o alumnado, utilizaránse estratexias metodolóxicas promotoras da inclusión, da solidariedade, do traballo en equipo, do respecto á diferenza e da convivencia de todo o alumnado. No desenvolvemento das actividades de aprendizaxe teránse en consideración dos principios do deseño universal de aprendizaxe na atención educativa.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.1 - Educación cívico-social.	X	X	X
ET.2 - Educación para a igualdade.	X	X	X
ET.3 - Emprendemento.	X	X	X
ET.4 - Creatividade.	X	X	X
ET.5 - Comprensión oral e escrita.	X	X	X
ET.6 - Educación emocional e en valores.	X	X	X
ET.7 - Obxectivos do desenvolvemento sostible.	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3
ET.8 - Educación para a paz.	X	X	X

Observacións:

As unidades de aprendizaxe caracterízanse por desenvolver proxectos contextualizados na vida real, polo que se tratan todos os elementos transversais recollidos no currículo ao longo de todo o curso.

A comprensión de lectura, a expresión oral e escrita, a competencia dixital e o respecto mutuo e a cooperación entre iguais son elementos transversais presentes en todas as nosas unidades, pois as dúas primeiras son aspectos esenciais na aprendizaxe das linguas, e as dúas últimas son inherentes ao traballo colaborativo para crear un produto que precisa do concurso das TIC.

A educación emocional e en valores, a creatividade, os obxectivos do desenvolvemento sostible, a educación para ou o emprendemento son elementos tratados na maioría ou en todas as unidades.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Charlas.	Extraordinaria.			

Observacións:

Os alumnos participarán en todas aquelas actividades que impliquen ou desenvolvan aspectos fundamentais relacionados coa materia. As actividades arriba propostas poderanse levar a cabo.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Emprego distintos procedementos e instrumentos de avaliación en función das características dos grupos e dos alumnos/as.
Metodoloxía empregada
Reviso e corrixo de forma habitual as actividades propostas na aula e fóra dela.
Presento actividades individuais e grupais encamiñadas á adquisición dos obxectivos.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Emprego dispositivos audiovisuais, dixitais ou de outro tipo que poidan axudar ao desenvolvemento das explicacións e actividades propostas.

Medidas de atención á diversidade
Emprego actividades atendendo á diversidade e ás distintas necesidades detectadas.
Propoño actividades de reforzo e ampliación para os alumnos/as que o necesiten.
Emprego distintas estratexias metodolóxicas para responder aos distintos ritmos de aprendizaxe.
Clima de traballo na aula
Proporciono información aos alumnos/as sobre o seu desempeño nas actividades e proxectos propostos, ofrecéndolles pautas para mellorar.

Descrición:

Profesorado e alumnado responderán a un cuestionario con estes indicadores coa fin de avaliar a práctica docente do proceso de aprendizaxe. O grao de consecución será: sempre, ás veces e nunca.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A avaliación da programación é necesaria para a mellora do proceso de ensino-aprendizaxe. Esta avaliación debe ser continua e levarase a cabo ao longo de todo o curso, o que permitirá facer os axustes necesarios para conseguir a mellora dos resultados obtidos.

Ademáis, valorarás o proceso de ensino-aprendizaxe: o ritmo ao que se desenvolve a programación, as posibles causas que dificultan o seu normal desenvolvemento, a consecución ou non dos obxectivos marcados, etc. Farase tamén un seguimento detallado da marcha do curso que incluírá todos os aspectos, dende o seguimento da programación e a consecución dos seus obxectivos, ata a disciplina do alumnado, a adecuación dos ítems programados, a adecuada secuenciación dos contidos e os obxectos de aprendizaxe, etc.; é dicir, todos aqueles factores que axuden a que a avaliación da programación sexa satisfactoria. Ademáis, analizaranse os resultados obtidos polo alumnado, indagando nas causas que puideron existir cando estes resultados non sexan satisfactorios e reflexionando sobre como melloralos.

O seguimento da programación farás a través da aplicación PROENS ao remate de cada unidade didáctica, referenciando cada elemento relevante nas mesmas (temporalización, secuenciación, grao de cumprimento e propostas de mellora). E analizarase a idoneidade ou non da metodoloxía utilizada, da secuenciación prevista, dos materiais didácticos utilizados, da adecuación dos criterios de avaliación, da contribución á adquisición das competencias clave, etc.

9. Outros apartados